

Raport eksperta

Występowanie i stan ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej w obszarze Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027

Mieczysław Stachowiak, Ewa Szymańska-Stachowiak

W Standardowym Formularzu Danych (w skrócie SDF) dla obszaru Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027 (aktualizacja: 2013-10) wymieniono 3 gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/WE): 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*, 1337 bóbr europejski *Castor fiber* i 1355 wydra *Lutra lutra*. Wszystkim przypisano oceny ogólne D, co oznacza, że w obszarze Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027 nie są przedmiotami ochrony. Brakuje szczegółowych informacji na temat ich rozmieszczenia w obszarze, liczebności i stanu zajmowanych przez nie siedlisk.

Przedmiotem niniejszej ekspertyzy jest weryfikacja zawartych w SDF informacji dotyczących występowania i stanu ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027. Podczas prac terenowych zwrócono też uwagę na obecność i stan ochrony innych gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, a nieuwzględnionych w SDF.

Prace terenowe prowadzono od wiosny do jesieni 2012 roku zgodnie z metodykami opracowanymi dla gatunków zwierząt na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska (GIOŚ, 2010 – 2014), przy czym w odniesieniu do bobra europejskiego i wydry stosowano metodyki robocze opracowane przez zespoły ekspertów pod kierunkiem Zająca T. (Bóbr *Castor fiber*) i Romanowskiego J. (Wydra *Lutra lutra*) na potrzeby monitoringu przyrody prowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (GIOŚ, 2014). Efektem tych prac, poza potwierdzeniem obecności w obszarze i uściśleniem miejsc występowania wszystkich trzech gatunków zwierząt wymienionych w Standardowym Formularzu Danych, było wykrycie stanowiska 4038 Czerwończyka fioletka *Lycaena helle* na zmiennowilgotnych łąkach w okolicach miejscowości Folsz. Stanowisko to jest pierwszym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W roku 2014 wykryto kolejne dwa stanowiska *L. helle* w okolicach Barcina (obszar Natura 2000 Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH040028. Najbliższe względem wyżej wymienionych, znane stanowiska tego gatunku znajdują się na terenie województw wielkopolskiego (w okolicach Chodzieży) i mazowieckiego. Powyższe upoważnia do przypisania czerwończykowi fioletkowi w obszarze Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027 oceny ogólnej C i uważania go tu za przedmiot ochrony, po uprzednim zaktualizowaniu SDF.

Niżej zamieszczono formularz oceny stanu populacji i siedliska dla czerwończyka fioletka *Lycaena helle* w obszarze Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027.

4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Stanowisko:

N 52° 58' 33.61", E 17° 41' 02.59"

Obr. Wolwark: dz. ew. 365/1, 369, obr. Stupy: dz. ew. 92/8 — 21.07.2013 (kilkanaście okazów II pokolenia); ekspert: M. Stachowiak

Karta oceny stanu ochrony

Parametr	Wskaźniki	Oceny		
		wskaźniki	parametry	ogólna
Stan populacji	Liczba obserwowanych osobników	U1	U1	U1
	Indeks liczebności	XX		
	Izolacja	U1		
Stan siedliska	Powierzchnia	FV	FV	
	Baza pokarmowa	FV		
	Wiatrochrony	FV		
	Zarastanie ekspansywnymi bylinami	FV		
	Zarastanie przez drzewa/krzewy	FV		
Perspektywy ochrony / zachowania		FV	FV	

Ocena ogólna stanu ochrony czerwończyka fioletka w obszarze Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Folu-szu PLH040027 jest niezadowolająca (U1) ze względu na wartości wskaźników liczebności populacji (liczba obserwowanych osobników) i izolacji stanowisk (najbliższe znane stanowiska odległe są ponad 10 km). Powodem małej liczby obserwowanych osobników przypuszczalnie były niekorzystne wa-runki pogodowe (wiatr, duże zachmurzenie), natomiast wartość wskaźnika izolacji wynika z braku do-statecznej wiedzy o rozmieszczeniu tego gatunku motyla na Pałukach, jak i w ogóle w województwie kujawsko-pomorskim) — **wskazane są działania w kierunku uzupełnienia stanu tej wiedzy.**

Ogólnie właściwy stan siedliska (FV) pozwala szacować perspektywy ochrony jako właściwe (FV).

Presje i zagrożenia (zgodnie z listą referencyjną GIOŚ, 2011).

Nie stwierdzono presji, które w sposób istotny mogłyby oddziaływać na populację czerwończyka fio-letka lub jego siedlisko (X. Brak zagrożeń i nacisków).

Potencjalnym zagrożeniem może być zmiana dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytko-wania terenu (A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne, A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfika-cja, A03.03 Zaniechanie / brak koszenia).

